

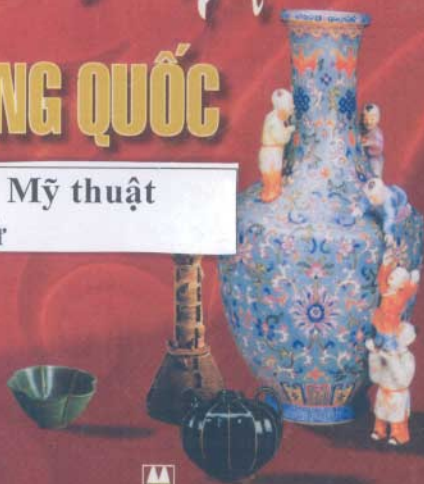
Biên Dịch :
NHẤT NHƯ · PHẠM CAO HOÀN

ĐỒ ĐIỂN

Mỹ
Thuật

TRUNG QUỐC

Tập I. Mỹ thuật
tiền sử

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

Biên dịch

Khát Như - Phạm Cao Hoàn

ĐỒ ĐIỂN MỸ THUẬT *Trung Quốc*

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

I. MỸ THUẬT TIỀN SỬ

Cách đây khoảng 180 vạn năm trước, Trung Quốc là một trong những miền đất thịnh vượng của nhân loại.

Thời tiền sử ở Trung Quốc, tức thời đồ đá cũ và thời đồ đá mới về khảo cổ học, là xã hội nguyên thủy trong lịch sử nhân loại. Mỹ thuật là hình thái văn hóa rõ nét nhất trong xã hội nguyên thủy.

Ở thời đồ đá cũ, công cụ lao động của loài người là đồ đá, sống nhờ hái lượm và săn bắn. Ở thời đồ đá cũ dài đặc, tổ tiên người Trung Hoa đã từng bước bồi dưỡng kỹ năng tạo hình, dần dần nảy ra quan niệm thẩm mỹ.

Cách nay khoảng 1 vạn năm trước, loài người đi vào thời đồ đá mới, công cụ lao động lúc bấy giờ là đồ đá mài, tạo hình hoàn chỉnh thành tựu nổi bật ở lĩnh vực công nghệ là phát minh đồ gốm, ngoài ra còn xuất hiện các loại công nghệ đan, dệt, chạm khắc ngọc ngà, quét sơn lên đồ dùng v.v... Về đời sống kinh tế, ngoài việc hái lượm, săn bắn, đánh giá v.v... ra, họ còn phát minh ra nền nông nghiệp nguyên thủy và chăn nuôi gia súc. Tổ chức xã hội đương thời từ công xã thị tộc mẫu hệ, tiến

lên làm công xã thị tộc phụ hệ, rồi tiến vào giai đoạn chế độ dân chủ quân sự. Nghệ thuật tạo hình thời đại đồ đá mới Trung Quốc, về mặt gồm màu và hội họa, điêu khắc v.v... đều có thành tựu rõ ràng.

Mỹ thuật thời đồ đá là khởi nguyên và mạnh mẽ của mỹ thuật Trung Quốc, biết kết hợp giữa nghệ thuật và thực dụng. Nghệ thuật bắt nguồn từ lao động ở xã hội nguyên thủy dài dặc, loài người sáng tạo ra công cụ lao động. Chúng ta có thể từ đồ đá mà khảo sát được một số ý hướng và hình tích của "cái đẹp". Đồ bằng xương và đồ gỗ còn sót lại rất ít, mãi đến cuối thời đồ đá cũ, mới có một số trang sức như khoen đá, răng thú, vỏ sò, hến được mài, đục lỗ v.v... những trang sức ấy nhằm "làm đẹp" đời sống.

Sự phát triển của mỹ thuật thời đồ đá mới đã chuyển hướng vào đồ dùng. Loài người đối với phát minh đồ gốm mang tính thực dụng, đã phát triển sự tạo hình và trang sức mang tính chất mỹ thuật. Cho nên bộ phận mỹ thuật của thời đồ đá mới đều có tương quan mật thiết với sự phát triển đồ gốm, hội họa và điêu khắc thời kỳ này cũng biểu hiện ở tạo hình và trang trí đồ gốm. Những năm gần đây, hội họa trong hang động không ngừng được phát hiện, làm phong phú nền mỹ thuật của thời kỳ này. Điêu khắc ngọc đá của thời đồ đá mới là cái mốc cho chúng ta lần theo sự phát triển nghệ thuật xa xưa đó.

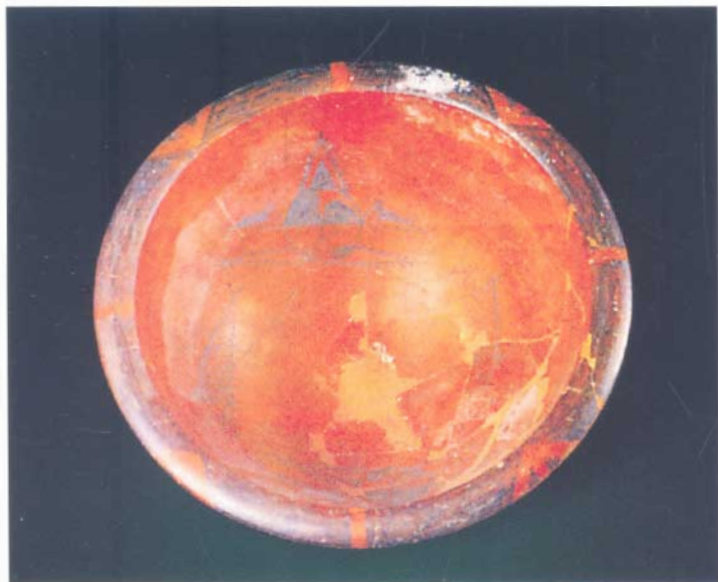
- **MỸ THUẬT TIỀN SỬ** cách nay khoảng 180 vạn năm, thế kỷ 21 trước Công Nguyên (CN)
Hoa văn mặt người, vẽ ở núi Âm Sơn thời đồ đá mới.
Khu Lạng sơn Nội Mông.

- 🍎 Tranh Mãnh hổ bắt mồi vẽ ở núi Mặc Sơn thời đồ đá mới. Bắc Quan Tây Gia Cốc, Cam Túc

- Đầu người khắc trên đá thời đồ đá mới.
Huyện Vũ An, Hà Bắc

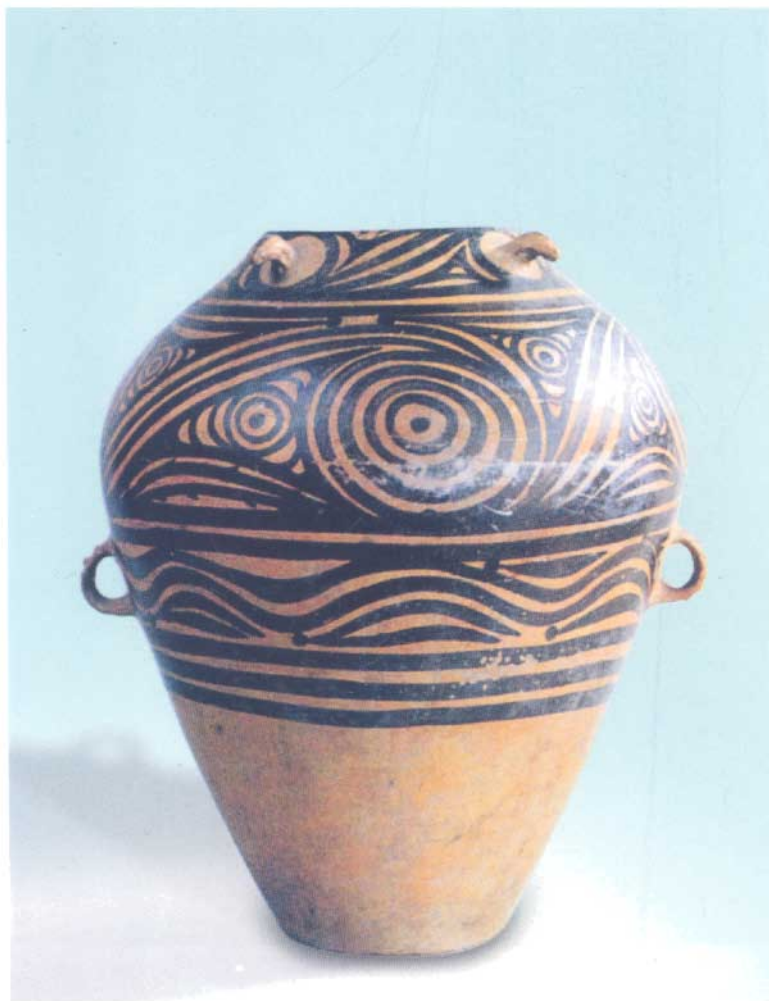
- Chậu gốm màu, hoa văn thú, mặt người - Văn hóa Ngưỡng Thiều. Bán pha Tây An.

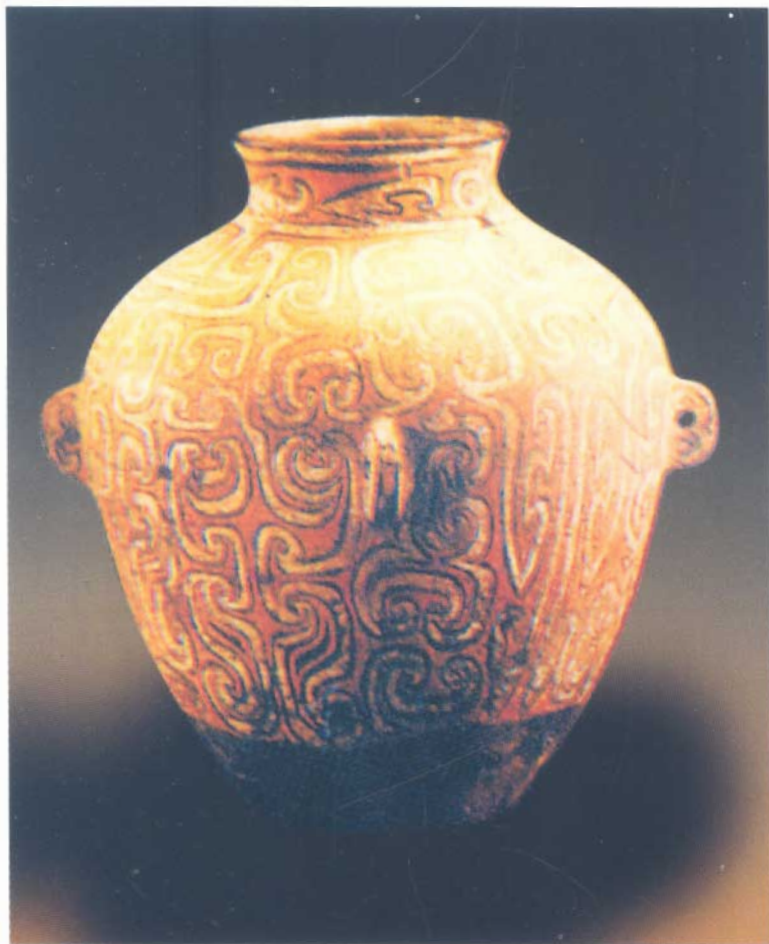
Mô hình thuyền gốm màu văn hóa Ngưỡng Thiều.

Bác Thủ lĩnh Huyện Bảo Kê, Thiểm Tây.

- Bình, hoa văn nước xoáy gồm màu - Văn hóa Mã gia đạo.
Huyện Vĩnh Thanh, Cam Túc.

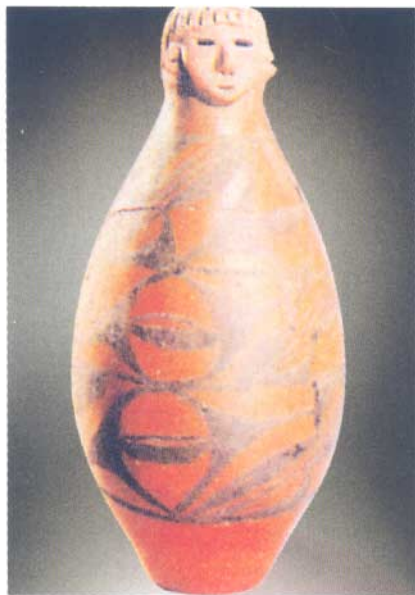
- Vò gốm vẽ màu - Văn hóa Hồng Sơn.
Bảo tàng Sở Nghiên cứu Khảo cổ Viện Khoa học Xã hội
Trung Quốc.

- Chậu gốm màu, vẽ hoa văn con giang, cá và búa đá - Văn hóa Ngưỡng Thiều.
Diêm thôn, Lâm Nhữ, Hà Nam.

14 Đồ Điển Mỹ Thuật *Trung Quốc*

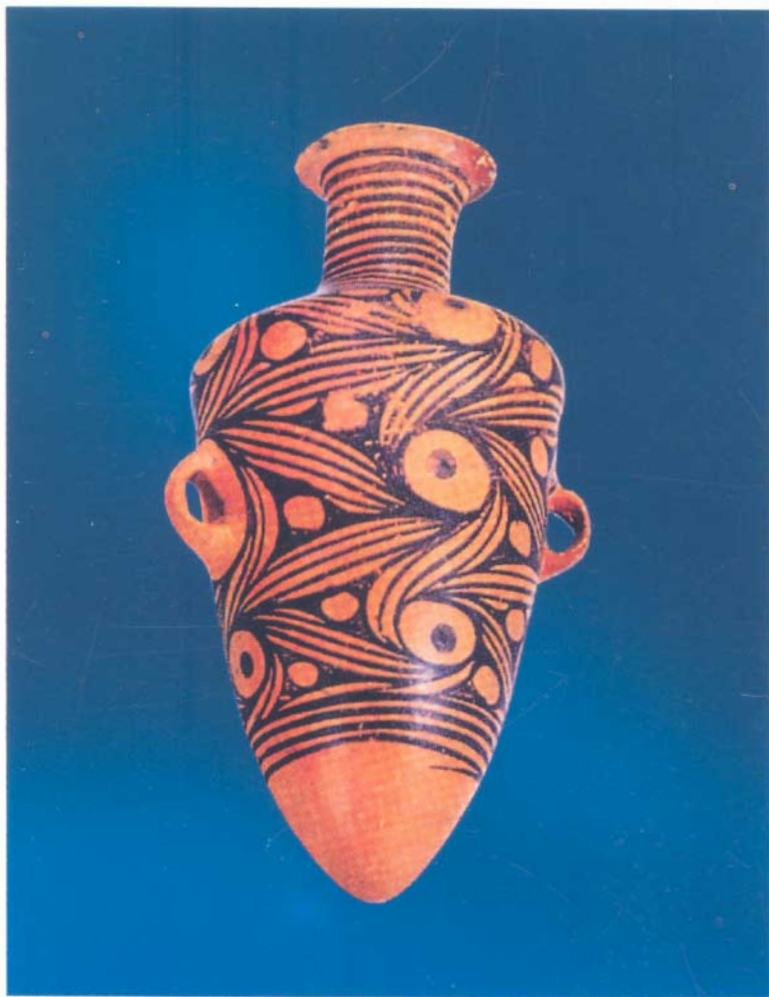
- Chậu gốm màu
- Văn hóa
Ngưỡng Thiều.
Huyện Hồng
Động, Sơn Tây.

Bình gốm màu, miệng
hình đầu người.

Loại hình Miếu để câu
thời đồ đá mới.

Viện Bảo tàng tỉnh
Cam Túc.

- Bình đáy nhọn hoa văn xoáy nước, gốm màu Văn hóa Mã gia dao Lã gia bình, huyện Lũng Tây, Cam Túc.

- Đồ gốm hoa văn kỷ hà - Văn hóa Mã gia đao. Viện Bảo tàng tỉnh Cam Túc.

Chậu gốm màu hoa văn vũ đạo - Văn hóa Mã gia đao. Tôn gia trại, Đại Thông Thương, Thanh Hải.

● Chum gốm màu -
Văn hóa Mã gia dao.

- Tượng chim ưng - Thời đồ đá mới.
Thái bình trang, huyện Hoa, Thiểm Tây.

Bát lớn gốm màu vẽ hoa văn chim - Thời đồ đá mới.
Liễu tử trận, huyện Hoa, Thiểm Tây.

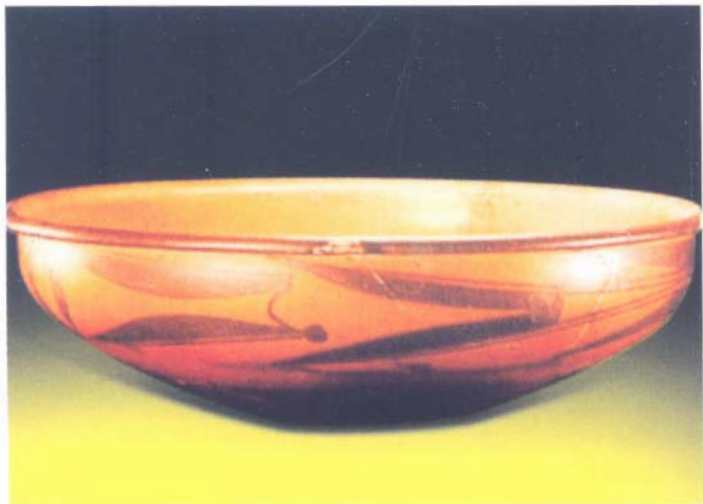

- Cốc ngọc ở góc, giữa có lỗ tròn hoa văn mặt thú.
Văn hóa Lương Chử - Viện Bảo Tàng Nam Kinh.

Bát lớn gốm đen hoa văn heo - Văn hóa Hà Mỵ độ.
Viện Bảo tàng tỉnh Chiết Giang.

- Tô gốm màu, hoa văn chim - Văn hóa Mã gia dao
Bảo tàng Sở nghiên cứu Khảo cổ Cam Túc.

Tượng gốm mặt người
- Văn hóa Ngưỡng
Thiếu. Cam Túc.

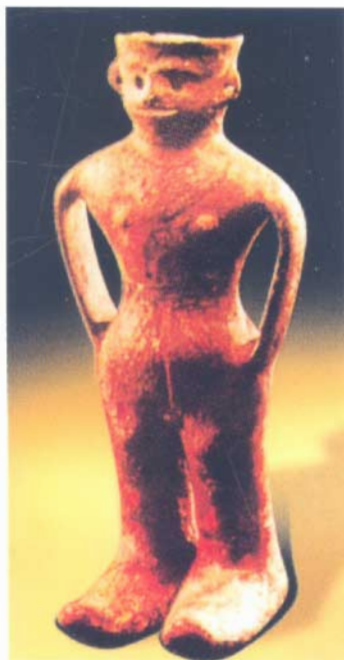

- Bình gốm màu, điêu khắc nổi hình người - Văn hóa Mã gia dao. Liễu loan, huyện Nhạc Đô, Thanh Hải.

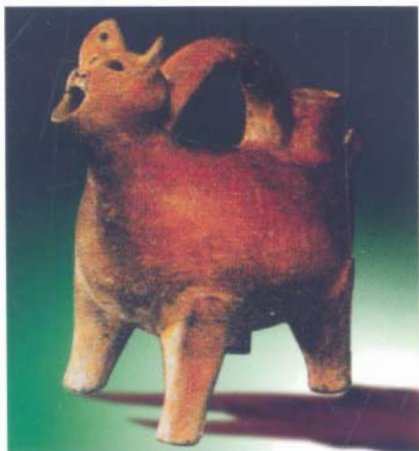

- Chén gốm đen, hình vỏ trứng - Văn hóa Long Sơn.
Huyện Nhật Chiêu,
Sơn Đông.

Lọ gốm màu, hình người -
Văn hóa Ngưỡng Thiều,
Cam Túc.

- Nồi gốm bốn chân, hình chó - Văn hóa Đại Văn Khẩu hậu kỳ

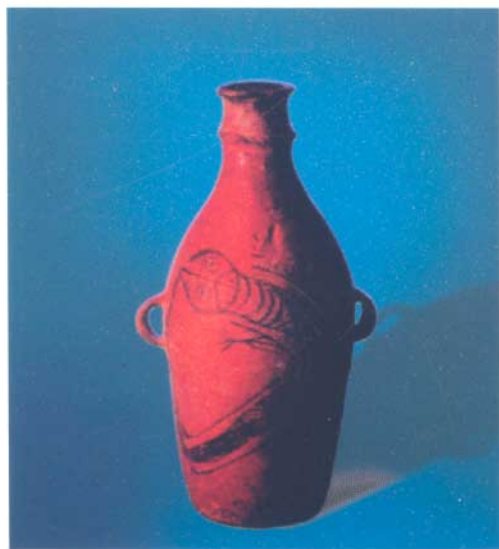

Tam hắc hà huyện
Giao, Sơn Đông.

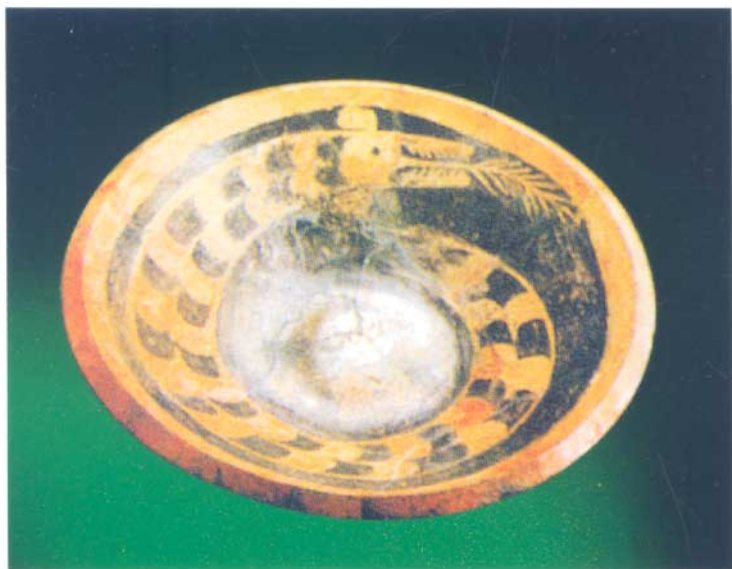
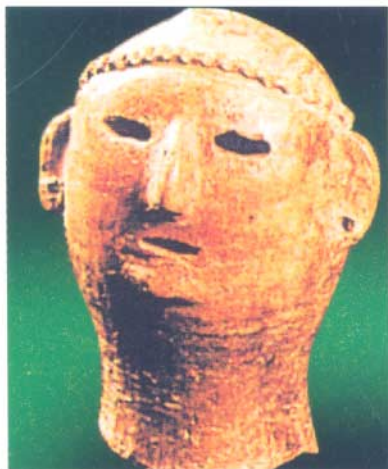

- Nồi hình heo - Văn hóa Đại Ván Khẩu. Viện Bảo tàng Lịch sử Trung Quốc.

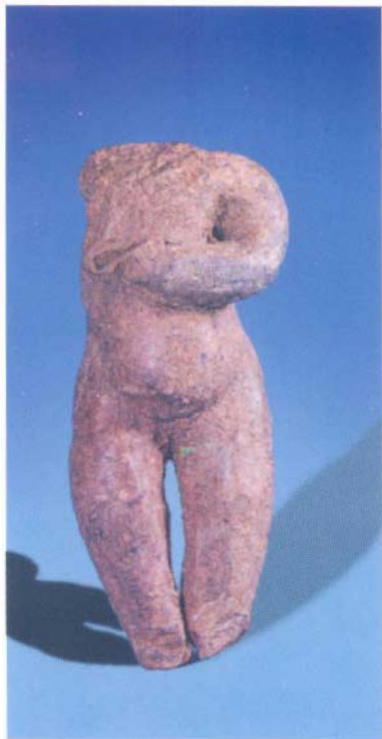
Bình gốm màu, hoa văn cá nghệ (cá ông cái) - Văn hóa Ngưỡng Thiều. Tây bình huyện Cam cốc, Cam Túc.

- Đầu người, gốm - Văn hóa Ngưỡng Thiều thời đồ đá mới. Quán văn hóa huyện Huyện Lễ - Cam Túc.

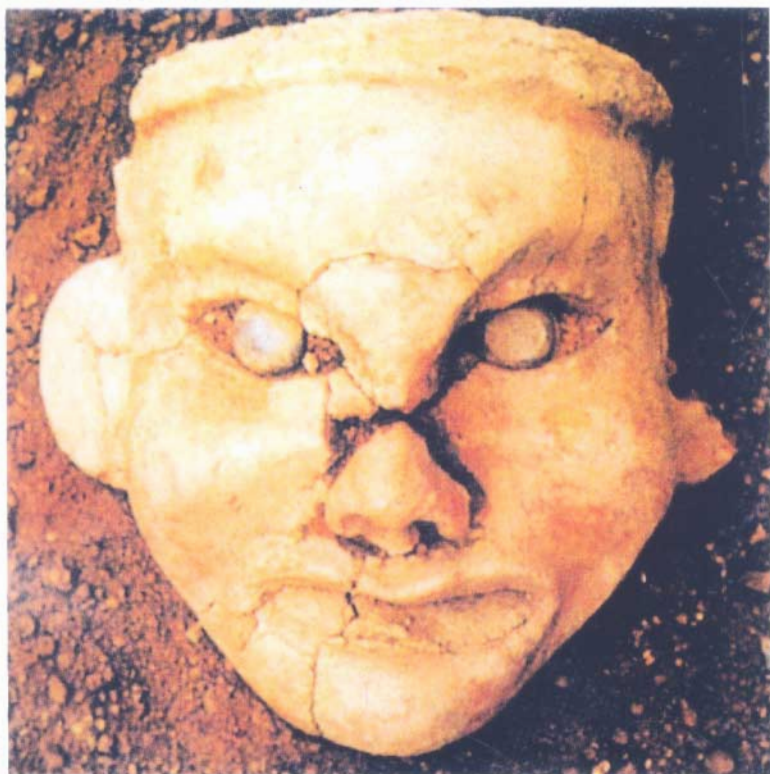

Tô gốm màu, hoa văn rồng cuộn - Văn hóa Ngưỡng Thiều.
Bảo tàng Sở nghiên cứu Khảo cổ VKHXXH Trung Quốc.

- Tượng gốm nữ khỏa thân - Văn hóa Hồng Sơn. - Viện Bảo tàng tỉnh Liêu Ninh.

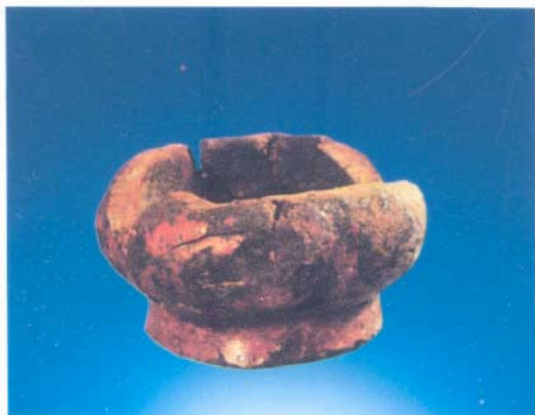

- Tượng đầu nữ thần nặt bằng đất sét - Văn hóa Hồng Sơn. Ngưu hà Lương Liêu Ninh.

- Gương đồng hoa văn sao bảy cánh - Văn hóa Tê Gia. Ga Mã Đại, huyện Quý Nam, Thanh Hải.

- Bát gỗ sơn son - Văn hóa Hà Mụ độ.
Di chỉ Hà Mụ độ huyện Dư Diêu Chiết Giang.

Trang sức bài đồng, khảm ngọc, hoa văn từng thạch thảo thiết (một ác thú tham ăn theo truyền thuyết).

Văn hóa Nhị Lý Đầu.

Nhị Lý đầu huyện Yến Sư tỉnh Hà Nam.

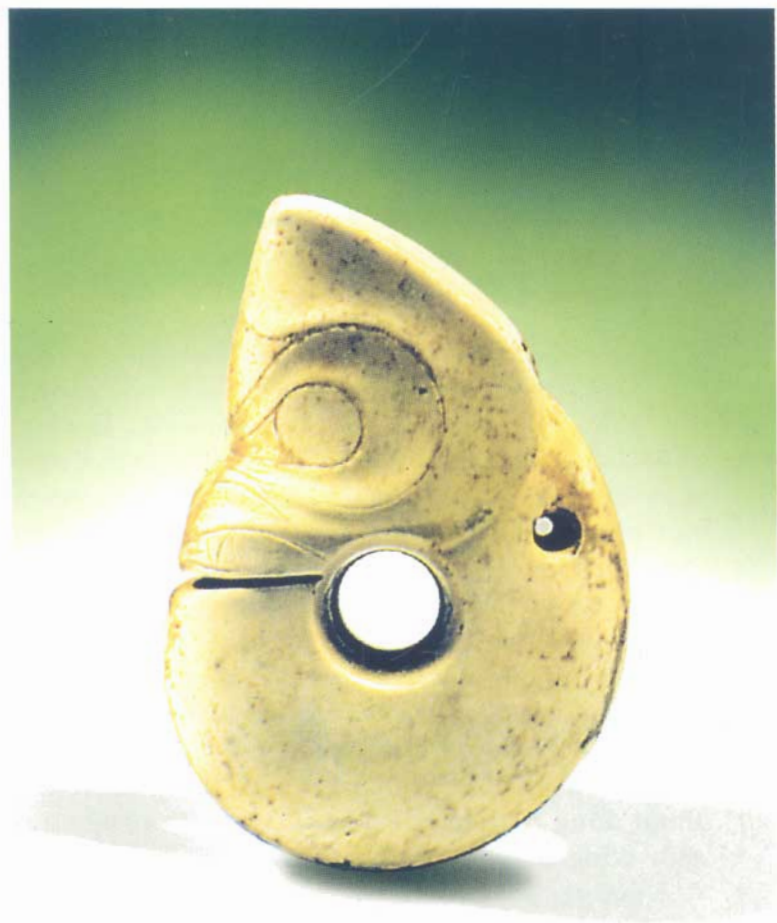

- Tượng điêu khắc ngọc, huy hiệu thần linh Văn hóa Lương Chử.
Phản sơn Dư Hàng Chiết Giang.

Cục ngọc hoa văn mặt thú -
Văn hóa Lương Chử
Mộ Tỵ Đôn huyện Vũ Tiến,
Giang Tô.

- Nửa vành ngọc để đeo hình thú - Văn hóa Long Sơn huyện Kiến Bình, Liêu Ninh.

Mục Lục

(*)

◆ I.	Mỹ thuật tiền sử	05
◆ II.	Mỹ thuật đầu đời Tần	32
◆ III.	Mỹ thuật Tần Hán	78
◆ IV.	Mỹ thuật Ngụy-Tấn, Nam-Bắc Triều	153
◆ V.	Mỹ thuật Tùy - Đường (501-907)	228
◆ VI.	Mỹ thuật Ngũ Đại - Lương Tống	319
◆ VII.	Mỹ thuật đời Nguyên (1277-1368)	429
◆ VIII.	Mỹ thuật đời Minh - (1368 - 1644)	491
◆ IX.	Mỹ thuật đời Thanh (1644-1911)	560

Đồ diễn mỹ thuật Trưng Quốc

- Nhất Như - Phạm Cao Hoàn -

Chịu trách nhiệm xuất bản :
TRƯƠNG HẠNH

Biên tập : PHÒNG BIÊN TẬP TỔNG HỢP
Trình bày : Minhtri design Co
Sửa bản in : KIỀU LAN

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT
44B Hồ Chí Minh, Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT : 8225473 - 8253036 - 8227074 - Fax : 9432625

Liên kết xuất bản :

CTY VĂN HÓA MINH TRÍ - NS VĂN LANG
25 Nguyễn Thị Minh Khai, Q.1, TP.HCM
ĐT : 8.242157 - 8233022 - Fax : 84 8.235079

In 1000 cuốn khổ 13x19cm tại Xưởng in CN Trung Tâm Hội Cho Triển Lãm Việt Nam. Giấy chấp nhận đăng ký KHXB số 257/CXB-QLXB Cục xuất bản cấp ngày 13.03.2003 Trích ngang kế hoạch xuất bản số 59/MT-TNKH Nhà xuất bản Mỹ Thuật cấp ngày 18.3.2003 In xong và nộp lưu chiểu quý 2 năm 2003.

— Dịch —
NHẬT NHƯ - PHẠM CAO HOÀN

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

ĐỒ ĐIỂN

Mỹ
Thuật

TRUNG QUỐC

Nhà Sách
VINLING

25 Nguyễn Thị Minh Khai, Q.1, TP. HCM
ĐT: 8242157 - 8233022 - FAX: 8235079
9 Phan Đăng Lưu, Q.1, TP. HCM - ĐT: 8413306
E-mail: minhtri.com@hcm.vnn.vn

ĐỒ ĐIỂN MỸ THUẬT TRUNG QUỐC

8 935073 003950

GIÁ: 120.000đ